

KARAMAN'DA ULUSLARARASI DİKSİYON YAZ OKULU PROGRAMI DÜZENLENDİ

Şener Mete

- 12 Ağustos 2025 günü *Karamandan* adlı gazete, “Uluslararası Diksiyon Yaz Okulu İlk Kez KMÜ’de Başlıyor” başhaberiyle çıktı. Haberde, kısa adı KMÜ olan Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinin; Türkçenin doğru, etkili ve güzel kullanımını teşvik etmek amacıyla önemli bir organizasyona ev sahipliği yapacağı belirtiliyordu.

Temmuz ayında, TDK’de Türkçenin güzel konuşulması için oluşturulan “Çalıştay” grubundaki spikerlere bir çağrı yapılarak ilk kez Karaman’da düzenlenmesi planlanan diksiyon eğitiminde ders vermeyi arzu edenlerin düşünceleri soruldu. Programı uygun olan spikerlerden 5’i; Şener Mete, Cüneyt Gündoğdu, Nedim Atak, Erdoğan Arıkan, Murat Atıl ve Ekrem Tamer, bu eğitimde seve seve görev alacaklarını bildirince hemen program hazırlıklarına girildi. Beş gün olarak planlanan yaz okulu kapsamında deneyimli eğitimciler, genel eğitim planı içinden, verebilecekleri dersleri belirlediler. Karaman’daki eğitimde şu konular üzerinde durulması kararlaştırıldı: “Diksiyon ve Türkçenin Sesleri”, “Doğaçlama”, “Mikrofonla Konuşmada Duruşlar”, “Kürsüde Hitap”, “Tören Sunma”, “Teatral Metinlerde Değerlendirme”, “İletişim”, “Sosyal ve Resmî İletişim”, “Yazı ve Konuşma Dili Arasındaki Farklar”, “Yazımda ve Konuşmada Noktalama”, “Kişinin Kendisiyle İletişimi”, “İletişim Hataları”, “Sporda İletişim ve Spor Terimleri”, “Sözcük Vurgusu”, “Ğ Sesi ve Okunuş Örnekleri”, “H Sesi”, “Konuşmada Ses Yutma”, “Ünlü Daralması”, “Sözsüz İletişim ile Beden Dili Arasındaki Ayrım”. Böylesine kapsamlı bir eğitim, öğretmenlere verilmeliydi.

29 Temmuz günü TDK genel ağ sayfasında, “*Türk Dil Kurumu ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinin iş birliğiyle Karaman’da spikerler tarafından Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullardaki ‘Türkçe/Türk*

Dili ve Edebiyatı' öğretmenlerine yönelik ücretsiz 'Uluslararası Diksiyon Yaz Okulu' programı düzenlenecektir." cümlesiyle başlayan bir duyuru yapıldı.

KMÜ salonlarında iki grup hâlinde verilecek eğitimler için Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İdris Nebi Uysal, üniversite adına TDK ile yürütülecek çalışmaları üstlenmişti. KMÜ'den yapılan açıklamada, *"TDK ile yürütülen bu nitelikli iş birliği, hem kurumlar arası akademik ve kültürel etkileşimi artırmayı hem de öğretmenlerin Türkçeye dair bilinçlerini daha üst düzeye taşımayı amaçlıyor. Yaz okulunun, katılımcılar nezdinde yalnızca bir eğitim faaliyeti değil, aynı zamanda Türkçeye gönül verenlerin buluşma noktası olması hedefleniyor."* denildi. Öğretmenlere yapılan duyurunun ardından başvurular arasından, 40 katılımcının seçimine sıra geldi. Uluslararası nitelikteki eğitime KKTC'den 5 katılımcı kabul edildi. Karaman'dan ve Türkiye'nin çeşitli illerinden 35 öğretmene eğitime kabul yazısı yazıldı. Kapsamlı diksiyon eğitimi için 24 Ağustos Pazar günü katılımcılar, eğitimciler ve TDK görevlileri, Karaman'daki otellere yerleştirildi.

Programın açılışı, 25 Ağustos Pazartesi sabahı yapıldı. Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Osman Mert, etkinliğin açılış programında, Karaman'ın, *"Türkçenin resmî dil ilanı"* kararının alındığı, dil tarihinin müstesna şehirlerinden biri olduğunu söyledi. Dilin, bir milletin hafızası ve kültürünün taşıyıcısı olduğunu, öğretmenlerin ise dilin inceliklerini ve kültürel değerleri geleceğe taşıdığını belirten Mert, *"Öğrencilerimizin dil bilinci, kendini ifade gücü ve estetik anlayışı, sizlerin doğru ve etkili konuşmasıyla şekillenir. Bu yüzden Türkçeyi doğru ve etkili konuşmak bir beceriden öte, millî bir görevdir. Türkçe sadece bir iletişim aracı değil, tarihimizin, destanlarımızın, türkülerimizin, dualarımızın, masallarımızın dilidir."* ifadesini kullandı. Prof. Dr. Mert, Karaman'ın hem Mevlâna'nın hem Karamanoğlu Mehmet Bey'in yaşadığı hem de Atatürk'ün dedelerinin buradan göçtüğünü kaydetti. Türk diliyle ilgili ilk fermanın da burada yayımlandığını belirtti. Millet'in, en kıymetli hazinesinin dil olduğuna dikkati çeken Mert, şöyle konuştu:

Burada başlattığımız diksiyon kursu, bu kıymetli hazinenin daha güzel, daha berrak, daha güçlü yaşaması için atılmış önemli bir adımdır. Türkçenin geleceği, onu öğreten siz kıymetli öğretmenlerimizin dilindedir. Bu kurs boyunca, Türkçeyi en doğru, en ahenkli, en etkili şekilde kullanan kıymetli ustalarımız sizlerle olacak. Programın gerçekleşmesine katkı sunan değerli hocalarıma, TRT ailesine, Türk Dil Kurumundaki çalışma arkadaşlarıma ve bu kursu değerli kılan kıymetli öğretmenlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Osman Mert'in bu konuşması, aynı anda "Türkiye'nin Sesi Radyosu" tarafından tüm dünyaya yayımlandı.

KMÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Gavgalı ise etkinliğe ev sahipliği yapmaktan büyük onur duyduklarını kaydetti. "Uluslararası Diksiyon Yaz Okulu"nın Türkçeyi doğru, etkili ve estetik biçimde kullanma bilincini artıracağına

değinen Gavgalı, “*Türkçeye sahip çıkmak, hepimizin ortak sorumluluğudur. Karaman, bu açıdan tarihî bir role sahiptir. Bizler, bu mirası yaşatmak ve genç kuşaklara aktarmakla yükümlüyüz. Türkçeyi bilim, sanat ve iletişim dili olarak güçlendirmeyi stratejik hedeflerimiz arasına aldık. Yaz okulunun, Türkçeyi doğru ve güzel kullanma yolunda sizlere ilham vermesini diliyor, katkı sunan kişi ve kurumlara teşekkür ediyorum.*” dedi.

TRT ve Anadolu Ajansının Karaman muhabirleriyle gazetecilerin de izlediği eğitim programının başında katılımcılara, Kurumumuzun *Türk Dili* dergisinin “Attilâ İlhan Özel Sayısı” armağan edildi. Daha sonra “Yaz Okulunu”n ilk dersleri başladı. Dersler, *PowerPoint* ve videolarla anlatıldı. Derslere katılan öğretmenler, eğitime çok büyük ilgi gösterdiler. Yaptığımız sohbetlerde, çok önemli bilgiler edindiklerini, eğlenerek öğrenmenin daha etkili olduğunu fark ettiklerini belirttiler. Eğitimcilerle aynı otelde kalan bazı öğretmenler, akşam yemeğinden sonra da Türkçenin güzel konuşulması konusunda yapılan sohbetlere katıldılar. Eğitimin ikinci gününde derslerin bitiminden sonra topluca, Karaman’ın en eski okulu olan ve Emir Musa Bey’in, döneminin eğitim yuvası olarak yaptırdığı medreseden dönüştürülen ve 1923 yılında müze yapılan Gazi İlkokulu gezildi. Almanlar tarafından yapılan ahşap zeminli, taş duvarlı ve yüksek tavanlı görkemli binada, Karaman’ın eğitim geçmişi sergilenmektedir. Yeni alfabenin kabulünden önceki dönemi canlandıran mankenler, çeşitli figürler, ilk mezunların diplomaları, eski okul kitapları ve dergileri, eski sınıf yapıları, Prof. Dr. Osman Mert ile birlikte, öğretmenlerin ve spikerlerin çok ilgisini çekti.

5 gün süren eğitimlerde spikerler, hazırladıkları konuların dışında, öğretmenlerin yayıncılık, dil ve diksiyonla ilgili sorularını yanıtladılar. Dil konuşmaları, Gazi İlkokulunun bahçesinde gece yarısına kadar çay sohbetleriyle sürdü.

5. gün kapanış konuşmalarını Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu Üyesi Şener Mete, KMÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Gavgalı ve Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Harun Şahin yaptı. Doç. Dr. Şahin konuşmasında, yaz okulumun öğretmenlerin mesleki gelişimine önemli katkılar sağladığını ve bu kazanımların sınıf içi iletişime olumlu yansiyacağını ifade etti. Şahin ayrıca,

Rektör Gavgalı'ya katkılarından dolayı teşekkür belgesi sundu. Öğitmenlere “Teşekkür Belgesi”, katılımcı öğretmenlere ise “Katılım Belgesi” takdim edildi.

Etkinlik, Karaman'ın kültürel ve tarihî değerlerini yakından tanıma imkânı sunan Taşkale gezisiyle sona erdi.

Öğretmenlerin Düşünceleri

Uluslararası Diksiyon Yaz Okulu'nda, eğitim verilen öğretmenlerle, eğitimin sonunda anket çalışması yapıldı. Eğitimle ilgili veri toplamak amacıyla dağıtılan anket formunu 40 öğretmenden 32'si doldurdu.

Anket formları, sayısal ve düşünsel veri olarak incelendi ve formdaki Genel Bilgiler satırında, katılımcıların çok büyük bölümünün öğretmen olduğu, yaşının 30-39 yaş aralığında olduğu görüldü. 10 öğretmen ise 20-29 yaş aralığındadır.

Anket formlarında, “çoğunluğun düşüncesi” öne alınarak yapılan değerlendirilmede ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

1. Sayısal verilerde anketi dolduranlardan 20'si eğitim programının içeriğini çok yeterli olarak değerlendirmiştir.
2. 5 gün olan eğitim süresinin yeterliliği konusunda 13 öğretmen “kısmen yeterli”, 7 öğretmen ise “yetersiz” cevabını işaretlemiştir.
3. 17 katılımcı, derslerin işleniş biçiminin beklentilerini karşıladığını işaretlemiştir.
4. Spikerlerimizin ders anlatım yöntemleriyle ilgili olarak 27 katılımcı, “çok etkili” şıkkını işaretlemiştir.
5. “Yaz Okulu”nun genel organizasyonunu, 17 öğretmen “çok iyi” bulduklarını belirtmiştir.
6. Eğitim verilen salonlar konusunda 17 öğretmen “çok yeterli” şıkkını işaretlemiştir.
7. “Yaz Okulu'na katılımınız mesleki ve kişisel gelişiminize katkı sağladı mı?” sorusuna “Çok katkı sağladı.” diyenlerin sayısı 23'tür.
8. 17 katılımcı, diksiyon konusunda öz güvenlerinin arttığını belirtmiştir.
9. Formdaki düşünsel cevaplardan 19'u, öğretmenlerin ilgisi ve donanımının yaz okulunda en beğenilen unsur olduğunu ortaya koymaktadır.
10. Katılımcılardan 19'u, yaz okulunda geliştirilmesi gereken yönün, programının süresi olduğunu yazmıştır.
11. “Gelecek yıllarda hangi konular işlenmeli?” sorusuna farklı yanıtlar verilmiştir. Bunlardan öne çıkanlar şunlardır:
 - a) Daha fazla uygulama,
 - b) Nefes ve ses çalışması,
 - c) Diksiyon,
 - d) Türkçe üzerinde daha fazla durmak,
 - e) Topluluk önünde konuşma.

12. Genel memnuniyet ile 1-5 arasında sıralanan kutucukları 3 kişi “4”, 29 kişi “5” olarak işaretlemiştir.

Gelecekte yapılabilecek eğitimlere bu anket sonuçları da ışık tutacaktır.

